

ผลกระทบจากนโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานพื้นที่ กรุงเทพมหานครกรณีศึกษา:การสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินในพื้นที่ถนนรามคำแหง

จิตจุฑา สุนทรธรรม **

คำสำคัญ:ผลกระทบ/รถไฟฟ้าใต้ดินสายสีส้ม

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รถไฟฟ้าใต้ดินสายสีส้มหรือรฟม.เป็นหนึ่งในโครงการก่อสร้างรถไฟฟ้าในระบบรถไฟฟ้า
รถไฟฟ้ามหานครซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการระบบขนส่งมวลชนทางรางในกรุงเทพมหานคร
และปริมณฑล โดยการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.) เป็นระบบรถไฟฟ้าที่มี
โครงสร้างใต้ดินและยกระดับ มีแนวเส้นทางที่รองรับการเดินทางภายในเขตเมืองตามแนว
ตะวันออก-คสุติ ผ่านสถานที่สำคัญเช่น สนามหลวง,ถนนราชดำเนิน,ภูเขาทอง,ตลาดมาหาค
เข้าสู่ใจของกรุงกลางเมืองย่านราชเทวี ,ประตูน้ำ,ดินแดน ไปยังชุมชนประชาสงเคราะห์,ถนน
วัฒนธรรม ออกสู่ถนนรามคำแหง,บางกะปิ,สะพานสูง มาสิ้นสุดเส้นทางที่มินบุรี ชานเมืองด้าน
ทิศตะวันออกเฉียงเหนือของกรุงเทพ

ปัจจุบันโครงการรถไฟฟ้าใต้ดินมหานครสายสีส้ม ได้แบ่งการดำเนินงาน
ออกเป็น 2 ส่วน คือเส้นทางตะวันตกช่วงบางขุนนท์-ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยและ
เส้นทางตะวันออกช่วงศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย-มินบุรี-บางกะปิ-ศูนย์วัฒนธรรมแห่ง
ประเทศไทย ก่อนเป็นอันดับแรก ซึ่งปัจจุบันอยู่ในระหว่างการก่อสร้างโครงการในส่วน
ตะวันออกทั้งโครงการ คาดว่าจะเปิดใช้งานได้อย่างเป็นทางการใน พ.ศ.2566 ส่วนโครงการช่วง
ตะวันตกเส้นทางบางขุนนท์-ศูนย์วัฒนธรรม อยู่ในระหว่างพิจารณาโครงการและร่างสัญญาถดย
คณะรัฐมนตรีการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย(รฟม.)ได้รับความเห็นชอบจาก
คณะรัฐมนตรีในคราวมติซึ่งประชุมเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2559 ดำเนินการก่อสร้างโครงการ
รถไฟฟ้าสายสีส้มช่วงศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย-มินบุรี ซึ่งเป็นระบบขนส่งมวลชนสาย
หลักตามแผนแม่บทระบบขนส่งมวลชนทางรางในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลโครงการรถไฟฟ้า
สายสีส้มมีระยะทาง 22.5 กิโลเมตรโดยมีแนวเส้นทางเริ่มจากสถานีศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นสถานีเชื่อมต่อกับรถไฟฟ้ามหานครสาเฉลิมรัชมงคล(รถไฟฟ้าใต้ดิน) ผ่านถนน
พระราม 9ถนนรามคำแหงแยกสำลีตัดผ่านถนนกาญจนาภิเษกและสิ้นสุดที่จุดตัดถนนสุวิท
วงศ์บริเวณมินบุรีประกอบด้วยสถานีใต้ดิน 10 สถานีและสถานียกระดับ 7 สถานีโดยได้เริ่ม
ดำเนินการก่อสร้างมาตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2560และคาดว่าจะสามารถเปิดให้บริการได้ในปี
2566 สถานีใต้ดินมี 10 สถานี คือ 1.ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย 2.สถานีรฟม. 3.ประดิษฐ์

มธุธรรม 4.รามคำแหง12 5.รามคำแหง 6.ราชมิ่งคลา 7.หัวหมาก 8.ลำสาลี 9.ศรีบูรพา 10. คลองบ้านม้า

จากที่กล่าวมาข้างต้นทำให้เห็นสภาพปัญหาของกรุงเทพมหานครที่เกิดจากคมนาคมด้านการจราจรบนท้องถนนจึงได้มีโครงการการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกรณีศึกษาการสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินในพื้นที่ถนนรามคำแหงบริเวณ 10สถานีที่มีผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของประชาชนในชุมชนที่ระหว่างการก่อสร้างโครงการรถไฟฟ้าซึ่งก่อนการ ดำเนินการจากแผนการดำเนินงานแก้ไข ผลกระทบด้านการจราจร ผลกระทบด้านมลพิษ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ตามนโยบายของรัฐบาลเพื่อสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินในพื้นที่ถนนรามคำแหง เพื่อแก้ไขปัญหาด้านการจราจร อำนวยความสะดวกต่อการเดินทางของประชาชน

---

*บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระเรื่องผลกระทบจากนโยบายการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานพื้นที่กรุงเทพมหานคร กรณีศึกษา การสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินในพื้นที่ถนน รามคำแหง โดยมี อาจารย์ ดร.ผกาวดี สุพรรณจิตวนา เป็นที่ปรึกษา

**นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต โครงการพิเศษ คณะ วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1.เพื่อศึกษากระบวนการวางแผนก่อสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินสายสีส้มในพื้นที่ถนนรามคำแหง
2.เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินสายสีส้มในพื้นที่ถนนรามคำแหง
3.เพื่อศึกษาแนวทางการลดผลกระทบต่อนโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานพื้นที่ กรุงเทพมหานคร กรณีศึกษา:การสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินในพื้นที่ถนนรามคำแหง

วิธีการดำเนินการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องผลกระทบจากนโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่กรุงเทพมหานครศึกษาการสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินในพื้นที่ถนนรามคำแหงโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยจึงกำหนดระเบียบวิธีวิจัยซึ่งประกอบด้วย รูปแบบการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย เครื่องมือ การรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ศึกษาจะใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับประชาชนผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 5 คน ที่อาศัยในบริเวณใกล้พื้นที่การสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินสายสีส้มพื้นที่ถนน รามคำแหงจำนวน 5 สถานี และบุคลากรเจ้าหน้าที่โครงการก่อสร้างรถไฟฟ้าใต้ดิน ผู้จัดการฝ่ายวิศวกรรมโยธา ด้านการออกแบบโครงการรถไฟฟ้าใต้ดินสายสีส้มพื้นที่ถนน รามคำแหง จำนวน 2 คนและเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ จำนวน 1 คน โดยมีประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1.1ประชาชน คือผู้ที่อาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่รามคำแหงที่ก่อสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินในระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา 2560 ถึง 2561 โดยมีอายุระหว่าง 20-60 ปีและได้รับผลกระทบต่อการสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินสายสีส้ม พื้นที่ถนนรามคำแหง

1.1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่ประชาชนอาศัยในชุมชนจำนวน 5 คน

ประชาชน ได้แบ่งเป็นเพศชายและเพศหญิงมีทั้งหมด (5 สถานี) โดยเริ่มจาก 1.สถานีรามคำแหง 2.สถานีราชมิ่งคลา 3.สถานีลำสาลี 4.สถานีคลองบ้านม้า 5.สถานีมีนพัฒนาที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างรถไฟฟ้าใต้ดิน

2.บุคลากรของเจ้าหน้าที่ก่อสร้างโครงการรถไฟฟ้าใต้ดินสายสีส้ม จำนวน 2 คน

2.1.1 ผู้จัดการโครงการก่อสร้าง ฝ่ายวิศวกรรมในส่วนศูนย์ซ่อมและผู้จัดการฝ่ายวิศวกรรมที่วางแผนตามสัญญาของโครงการก่อสร้างรถไฟฟ้าสายสีส้ม จำนวน 2 คนและเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ 1 คน

การศึกษาวินิจฉัยเชิงคุณภาพการวิเคราะห์โดยเริ่มเก็บรวบรวมจากการค้นคว้าข้อมูลเบื้องต้นและเตรียมเอกสาร ไว้ในการลงพื้นที่สัมภาษณ์หรือจากการจดบันทึกตรวจสอบได้ตลอดได้ตลอดระยะเวลาของการทำวิจัย โดยเริ่มตรวจสอบหลังจากเก็บข้อมูลทั้งหมดแล้วจากผู้ให้ข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้ออกตามประเด็นเพื่อหาคำตอบในประเด็นที่ไม่ชัดเจนหรือผู้ศึกษาไม่มั่นใจในข้อมูลที่จะใช้ในการทำวิจัยในครั้งนี้จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับการสัมภาษณ์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาอย่างเป็นระบบตามประเด็นเนื้อหาที่ศึกษาโดยผู้ศึกษาจะแปลภาษาเป็นข้อมูลแบ่งแยกเป็นกลุ่มตามเนื้อหาและประเด็นหลักคัดสรรข้อมูลที่ต้องการรวมทั้งตัดทอนข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องออกไป จากนั้นนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลและแสดงข้อมูลในรูปของการบรรยาย

ผลของการศึกษาและอภิปราย

จากผลการศึกษาสรุปได้ว่า

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลบุคคลคนสำคัญในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์โดยผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ คือ 1.บุคลากรบริษัทที่ปรึกษาของการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย ของโครงการรถไฟฟ้าสายสีส้ม ช่วงศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยถึงมีนบุรี (สุวินทวงศ์) จำนวน 3 คน 2.ประชาชนในชุมชนพื้นที่บริเวณพื้นที่สถานีรถไฟฟ้าใต้ดินสายสีส้ม พื้นที่ถนนรามคำแหง ประชาชนจำนวน 5 คน

ประเด็นที่ 1 ผลศึกษากระบวนการก่อสร้างรถไฟฟ้าใต้ดิน พื้นที่ถนนรามคำแหงสายสีส้ม

บริษัทรับเหมาทำการก่อสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินแบ่งเป็นระยะสัญญา 6 สัญญา แต่ละสถานีมีการก่อสร้างเป็นระยะตั้งแต่ สร้างอุโมงค์ และศูนย์ซ่อมบำรุง โดยเร่งรัดโครงการรถไฟฟ้า 10 สาย สายทางในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ให้สามารถเริ่มก่อสร้างได้ครบใน เวลา 4ปี รถไฟฟ้าสายสีส้มเตรียมก่อสร้างเซ็นสัญญากับผู้รับเหมาครบแล้ว 6สัญญาสำหรับการก่อสร้างโครงการรถไฟฟ้าสายสีส้มนั้นจะแบ่งออกเป็น 6สัญญา รวมค่าก่อสร้าง 79,221 ล้านบาท ประกอบด้วยเมื่อต้นเดือน พ.ศ.2560 ที่ผ่านมา ล่าสุดผู้รับเหมางานโยธา 5 สัญญา กำลังเจาะสำรวจพื้นที่คาดว่าจะใช้ก่อสร้าง 5ปี เสร็จปี 2566 ผู้กำหนดนโยบายต้องมีวิธีการทำงานที่ชัดเจนเป็นไปได้และรวมถึงขั้นตอนการปฏิบัติ ผู้กำหนดนโยบายต้องมีวิธีการทำงานที่ชัดเจนเป็นไปได้และร่วมสนับสนุนการทำงานในรูปแบบต่างๆเพื่อช่วยให้การทำงานประสบผลสำเร็จและเกิดความต่อเนื่องในอนาคต

ผ่านมา ล่าสุดผู้รับเหมางานโยธา 5 สัญญา กำลังเจาะสำรวจพื้นที่คาดว่าจะใช้ก่อสร้าง 5ปี เสร็จปี 2566 ผู้กำหนดนโยบายต้องมีวิธีการทำงานที่ชัดเจนเป็นไปได้และรวมถึงขั้นตอนการปฏิบัติ ผู้กำหนดนโยบายต้องมีวิธีการทำงานที่ชัดเจนเป็นไปได้และร่วมสนับสนุนการทำงานในรูปแบบต่างๆเพื่อช่วยให้การทำงานประสบผลสำเร็จและเกิดความต่อเนื่องในอนาคต

ประเด็นที่ 2 ผลศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินสายสีส้มในพื้นที่ถนนรามคำแหง

ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่การเผาผลาญพลังงานจนเกิดภาวะทางอากาศส่งผลต่อสุขภาพของประชาชน ประชาชนและรัฐบาลต้องสูญเสียเงินตรา เพื่อการรักษาสุขภาพให้ดีขึ้น มีลักษณะเป็นวงจรที่ไม่มีวันสิ้นสุด ตลอดจนความเสียหายที่เกิดจากความสีกหรือของเครื่องยนต์หรืออุปกรณ์ต่างๆในยานพาหนะอันมีสาเหตุจากการจราจรติดขัดและยังทำให้มีโอกาสที่จะเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนได้บ่อยเนื่องจากประชาชนที่ขับขี่ยานพาหนะบนท้องถนนอาจมีสุขภาพ

จิตใจที่ขุ่นมัว หงุดหงิด จากปัญหาการจราจรในขณะที่อยู่ในสภาวะที่รีบเร่งในการแข่งขันเชิงธุรกิจ ซึ่งหากมองด้านสภาพแวดล้อม และสิ่งแวดล้อม

ผลกระทบต่อด้านปัญหาการจราจรถึงจุดวิกฤตย่อมส่งผลเสียหายต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ให้เสียโอกาสในการทำธุรกรรมต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังส่งผลให้กรุงเทพมหานครเกิดความไม่น่าอยู่อาศัยของเมือง การท่องเที่ยวจะลดลง การค้าขาย และการลงทุนจากต่างประเทศจะลดลงไปด้วย

ผลกระทบต่อด้านการเวนคืนที่ดิน ที่ดินถูกทำลายบางบริเวณตามสถานีต่างๆ ทั้ง 5 สถานี ประชาชนได้รับการชดเชยบางแห่ง และต้นไม้ถูกทำลายเป็นจำนวนมากเพื่อรื้อถอนเพื่อสร้างสถานีรถไฟฟ้าใต้ดินพื้นที่ถนนรามคำแหง

ประเด็นที่ 3 ผลศึกษาแนวทางการลดผลกระทบต่อนโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานพื้นที่กรุงเทพมหานคร กรณีศึกษา:การสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินในพื้นที่ถนนรามคำแหง

เจ้าหน้าที่มีมาตรการป้องกันแก้ไขและลด (1) ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (2) ผลกระทบการจราจร (3) ผลกระทบมลพิษทางอากาศ

ลดมลพิษฝุ่นละออง: มีมาตรการลดผลกระทบ ได้แก่ การฉีดพรมน้ำบริเวณพื้นที่ก่อสร้างและบริเวณที่อาจก่อให้เกิดความเกิดการฟุ้งกระจายของฝุ่นละอองการปิดกลุ่มกองพัสดุและกระบะบรรจุวัสดุและอุปกรณ์สร้างให้มีมิดชิดการล้างล้อรถก่อนออกนอกพื้นที่ก่อสร้างการติดตั้งที่อย่างน้อย 2 เมตรรอบบริเวณที่มีกิจกรรมก่อสร้างและการควบคุมความเร็วของยานพาหนะในพื้นที่ก่อสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินสายสีส้ม

มาตรการป้องกันแก้ไขและลด (1) ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (2) ผลกระทบการจราจร (3) ผลกระทบมลพิษทางอากาศ

ลดมลพิษฝุ่นละออง: มีมาตรการลดผลกระทบ ได้แก่ การฉีดพรมน้ำบริเวณพื้นที่ก่อสร้างและบริเวณที่อาจก่อให้เกิดความเกิดการฟุ้งกระจายของฝุ่นละอองการปิดกลุ่มกองพัสดุและกระบะบรรจุวัสดุและอุปกรณ์สร้างให้มีมิดชิดการล้างล้อรถก่อนออกนอกพื้นที่ก่อสร้างการติดตั้งที่อย่างน้อย 2 เมตรรอบบริเวณที่มีกิจกรรมก่อสร้างและการควบคุมความเร็วของยานพาหนะในพื้นที่ก่อสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินสายสีส้ม

ลดผลกระทบต่อด้านเสียง: มีมาตรการแก้ไขด้านเสียงหลีกเลี่ยงกิจกรรมการก่อสร้างดังหลัง เวลา 22.00น.และตรวจสอบเครื่องจักรกลและอุปกรณ์ต่างๆหรือยานพาหนะให้อยู่ในสภาพที่ดีเพื่อป้องกันการก่อให้เกิดเสียงดัง

ลดผลกระทบต่อด้านเสียงความสั่นสะเทือน: กิจกรรมการก่อสร้างที่อาจก่อให้เกิดความสั่นสะเทือนจะดำเนินในเวลากลางวันตั้งแต่เวลา 08:00น.ถึง 16.00 น.และควบคุมความเร็วยานพาหนะที่ใช้ในการเคลื่อนย้ายวัสดุก่อสร้างและน้ำหนักบรรทุกที่ผ่านแหล่งชุมชนที่พักอาศัยหรือยานพาหนะ

กรรมหรือบริเวณที่อ่อนไหวต่อการได้รับผลกระทบ เช่น โรงพยาบาล โรงเรียนหรือศาสนสถาน
อื่นๆ

การระบายน้ำ: จัดให้มีระบบระบายน้ำชั่วคราวและดูแลความปลอดภัยในพื้นที่ก่อสร้าง
กำหนดให้ผู้รับเหมาตรวจสอบและป้องกันไม่ให้ขยะเศษวัสดุก่อสร้างดินตะกอนลงในแหล่งน้ำ
หรือระบายน้ำ

ลดผลกระทบด้านการจราจร มีการจัดการจราจร: กำหนดให้ผู้รับเหมาการพื้นที่ผิวจราจรน้อย
ที่สุดและให้ระยะเวลาสั้นที่สุดต้องดำเนินการปรับปรุงพื้นที่ผิวจราจรให้สภาพดีตรวจสอบความ
เรียบร้อยไม่มีให้มีดินทรายหรือขยะมูลฝอย

ในขนาดการก่อสร้างโครงการการกันพื้นที่ก่อสร้างจะต้องทำให้ถูกต้องเหมาะสม
มาตรฐานมีการจัดแผนการก่อสร้างและต้องเสนอแผนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนที่จะ
ดำเนินงานต้องมีการจัดตั้งศูนย์ประชาสัมพันธ์เพื่ออำนวยความสะดวกภายในพื้นที่ก่อสร้างมี
การประชุมและเสนอแผนการจัดการต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องการประชาสัมพันธ์เพื่ออำนวยความสะดวก
ภายในพื้นที่ก่อสร้างมีความปลอดภัย

สรุป: การรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย (รฟม.) ได้มีมติจากรัฐมนตรีจาก
รัฐบาลให้มีการก่อสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินพื้นที่ถนนรามคำแหงโดยมีสถานีใต้ดิน 10 สถานีตั้งแต่
สถานีศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยไปจนถึงสถานีสถานีคลองบ้านม้าที่กำหนดตามระยะสัญญา
ในการก่อสร้างกับบริษัทที่ปรึกษาเอกชนเป็นผู้รับเหมาดำเนินการและได้มีการมีการวางแผนการ
ก่อสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินไปตามสถานีในพื้นที่ถนนรามคำแหง คาดว่าจะแล้วเสร็จในปี 2566 และ
จากแผนการดำเนินงานในช่วงระยะก่อสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินนั้น ก็มีผลกระทบต่อประชาชนใน
ชุมชนพื้นที่บริเวณที่อาศัยสถานีรถไฟฟ้าใต้ดินที่กำลังก่อสร้างอยู่ เช่น ผลกระทบด้านการจราจร
บนท้องถนนที่มีการปิดแบ่งพื้นที่ถนนทำให้การเดินทางของรถไม่สะดวก และผลกระทบด้าน
สิ่งแวดล้อมมลพิษทางอากาศ ที่ส่งผลทำลายสุขภาพร่างกายของประชาชนที่อาศัยบริเวณใกล้
สถานีที่กำลังก่อสร้าง เช่น สถานีรามคำแหง 12 สถานีราชมั่งคลา สถานีลำสาลีและสถานี
คลองบ้านม้า สถานีมีนพัฒนา

อภิปรายผล

การศึกษา เรื่องผลกระทบจากนโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานพื้นที่
กรุงเทพมหานคร กรณีศึกษา การสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินพื้นที่ถนนรามคำแหง มีประเด็นที่น่าสนใจ
นำมาอภิปรายผล ดังนี้

ผลศึกษากระบวนการก่อสร้างรถไฟฟ้าใต้ดิน พื้นที่ถนนรามคำแหงสายสีส้ม
จากการวิจัยของผู้วิจัยพบว่างานวิจัยมีความเหมือนกันกับงานวิจัยที่ผู้ศึกษามาเรื่องนี้ผลกระทบ
ที่เกิดจากการสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินสายสีส้มในพื้นที่ถนนรามคำแหง

เพราะมีการวางแผนกำหนดที่จะแก้ปัญหาการจราจรบนท้องถนนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินสายสีส้มเพื่อรองรับประชาชนในพื้นที่ที่มีการจราจรติดขัดในช่วงเร่งด่วน ซึ่งกรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของการค้าทางเศรษฐกิจและการคมนาคมขนส่งไปได้ทุกเส้นทางที่มีการเชื่อมต่อกับรถไฟฟ้าสายสีอื่น เช่น รถไฟฟ้าสายสีชมพู รถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน และรถไฟฟ้าสายสีเหลืองจากการวิจัยของผู้วิจัยพบว่างานวิจัยมีความเหมือนกันกับงานวิจัยที่ผู้ศึกษามาเรื่องนี้กรณี สิ้นเจริญ (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ของผู้ใช้บริการรถไฟฟ้ามหานคร สายเฉลิมรัชมงคล ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้บริการไฟฟ้ามหานคร สายเฉลิมรัชมงคล

จากการศึกษางานวิจัยในเรื่องนี้ต่างจากงานวิจัยที่ผู้ศึกษาได้ทำการวิจัยเรื่องการสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินสายสีส้มในพื้นที่ถนนรามคำแหงและกระบวนการวางแผนก่อสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินสายสีส้มในพื้นที่ถนนรามคำแหงผู้ศึกษาได้การวางแผนก่อนการดำเนินการก่อสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินสายสีส้มตามระยะสัญญาของบริษัทรับเหมาก่อสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินในพื้นที่ถนนรามคำแหงตามสถานีทั้ง 10 สถานีแต่หลังดำเนินการก่อสร้างรถไฟฟ้าใต้ดิน ผู้ศึกษาไม่ได้ศึกษา หลังจากสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินเสร็จประชาชนเกิดความพึงพอใจในการใช้บริการของรถไฟฟ้าใต้ดินหรือเปล่าเพราะอยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้างรถไฟฟ้าใต้ดิน คาดว่าจะเสร็จในปี 2562

ผลศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินสายสีส้มในพื้นที่ถนนรามคำแหง

ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่การเผาผลาญพลังงานจนเกิดภาวะทางอากาศส่งผลต่อสุขภาพของประชาชน ประชาชนและรัฐบาลต้องสูญเสียเงินตรา เพื่อการรักษาสุขภาพให้ดี มีลักษณะเป็นวงจรที่ไม่มีวันสิ้นสุด ตลอดจนความเสียหายที่เกิดจากความสีกหรือของเครื่องยนต์หรืออุปกรณ์ต่างๆในยานพาหนะอันมีสาเหตุจากการจราจรติดขัดและยังทำให้มีโอกาสที่จะเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนได้บ่อยเนื่องจากประชาชนที่ขับขียานพาหนะบนท้องถนนอาจมีสุขภาพจิตใจที่ขุ่นมัว หงุดหงิด จากปัญหาการจราจรในขณะที่อยู่ในสภาวะที่รีบเร่งในการแข่งขันเชิงธุรกิจ ซึ่งหากมองด้านสภาพแวดล้อม และสิ่งแวดล้อม

ผลกระทบด้านปัญหาการจราจรถึงจุดวิกฤตย่อมส่งผลเสียหายต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ให้เสียโอกาสในการทำธุรกรรมต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้น ยังส่งผลให้กรุงเทพมหานครเกิดความไม่น่าอยู่อาศัยของเมือง การท่องเที่ยวจะลดลง การค้าขาย และการลงทุนจากต่างประเทศจะลดลงไปด้วย

ผลกระทบด้านการเวนคืนที่ดิน ที่ดินถูกทำลายบางบริเวณตามสถานีต่างๆ ทั้ง 5 สถานี ประชาชนได้รับการชดเชยบางแห่ง และต้นไม้ถูกทำลายเป็นจำนวนมากเพื่อรื้อถอนเพื่อสร้างสถานีรถไฟฟ้าใต้ดินพื้นที่ถนนรามคำแหง

ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดผลกระทบการแยกแยะปัญหาของสังคมเพื่อให้ทราบถึงองค์ประกอบอันเป็นธรรมชาติและที่เป็นปัญหารวมถึงการสืบสาวหาสาเหตุของปัญหาต่างๆ เหล่านี้ตลอดจนเสนอวิธีการแก้ไขปัญหา (วีรยุทธ วิเชียรโชติ, 2516, หน้า 38)

สรุปได้ว่าการสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินพื้นถนนรามคำแหง สายสีส้มเป็นการวางแผนจากนโยบายและมีขั้นตอนการดำเนินการก่อสร้างเป็นระยะซึ่งอาจมีผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่สถานีบริเวณที่อาศัย เช่น 1.ผลกระทบด้านจราจร ผลกระทบด้านมลพิษ ผลกระทบด้านเวนคืนที่ดินและรัฐบาลได้มีมาตรการป้องกันแก้ไขปัญหา และแนวทางการลดผลกระทบให้กับประชาชน

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

- 1.ภาครัฐและภาคประชาชนควรร่วมมือกันแก้ไขปัญหาผลกระทบที่จะเกิดกับชุมชนในพื้นที่บริเวณการก่อสร้างรถไฟฟ้าใต้ดิน
- 2.ในการขยายหรือก่อสร้างรถไฟฟ้าใต้ดิน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการศึกษาผลกระทบที่จะติดตามมาอย่างรอบคอบ ทั้งในแง่ของผลกระทบด้านจราจร ผลกระทบทางสังคม และผลกระทบสิ่งแวดล้อมและด้านอื่นๆ
- 3.ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการศึกษาเกี่ยวกับพื้นที่ชุมชนและทางถนนให้มีช่องทางการสัญจรได้สะดวกยิ่งขึ้นและควรจัดสรรผู้ที่ได้รับผลกระทบด้านการคืนที่ดินได้รับการชดเชย

ขั้นตอนเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

- 1.ควรมีการศึกษาในเชิงปริมาณเพื่อสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มประชาชนผู้ได้รับผลกระทบและกลุ่มประชาชนในชุมชนหมู่บ้านที่มีแนวโน้มว่าจะผลกระทบที่สร้างความเดือดร้อนว่าแต่ละกลุ่มมีความเห็นในการแก้ไขปัญหา รวมถึงแนวทางในการป้องกันอันจะทำให้ประชาชนได้รับความมือกันและให้ความรู้เกี่ยวกับการสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินกับประชาชนในพื้นที่บริเวณในเขตการก่อสร้างรถไฟฟ้าใต้ดิน ทุกเดือน เช่นมีป้ายบอกระยะทาง ตามถนนที่รถวิ่งตามแนวและมีคนคอยให้ความช่วยเหลือในการข้ามถนนบนถนนที่มีเขตที่มีการก่อสร้างรถไฟฟ้าใต้ดิน

จากการสร้างรถไฟฟ้าใต้ดิน พื้นที่ถนนรามคำแหงสายสีส้มได้อย่างไรและการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานที่เข้าถึงประชาชนในการรับรู้การป้องกันและการลดผลกระทบที่มีต่อการเดินทางด้านจราจร ผลกระทบด้านมลพิษทางอากาศ และผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

- 2.การประชาสัมพันธ์โครงการก่อสร้างเพื่อให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับข้อมูลการสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินที่ก่อให้เกิดการรับบริการในอนาคตที่ใช้ประโยชน์ต่อการเดินทางในเส้นทางสถานีทั้งหมด 10 สถานีในสายสีส้มพื้นที่ถนนรามคำแหง

3.ศึกษาขั้นตอนในการดำเนินงานของโครงการรถไฟฟ้าใต้ดินสายสีส้มที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนหลังสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินสายสีส้มเสร็จแล้วแบบเชิงลึก

เอกสารอ้างอิง

รามลักชี สุรัสวดี. (2543).กรุงเทพมหานครกับการแก้ปัญหาจราจรเอกสารกรุงเทพฯ

มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการรถไฟฟ้าสายสีส้ม ช่วงศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย-ลำสาละ-มีนบุรี ที่วารสารการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย(รฟม.)
แผนพับพิมพ์ ครั้งที่1เดือนสิงหาคม.(2560). จำนวน 20000 ชุดของการรถไฟฟ้าสายสีส้ม ช่วงศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย _มีนบุรี

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร.(2549).

บรรจง โตจินดา.(2014).การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวิเคราะห์ผลสิ่งแวดล้อมเป็นกระบวนการวิทยานิพนธ์คณะบริหารพัฒนาสิ่งแวดล้อมสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร บัณฑิต สุธาธรรมณ์.(2527) .หน้า2อ้างอิงในอุษา เพชรยิ้ม.(2542).ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติ กับพฤติกรรมแนวคิดทฤษฎีสังคมคณะพัฒนบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร
พล.ต.ท. สล้างบุณนาค (2538) บทความวิกฤตการณ์จราจรและแนวทางการดำเนินงานของกรมตำรวจ

เสถียร เหลืองอร่าม.(2527).หน้า1อ้างอิงใน อุษา เพชรยิ้ม,2542 การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กวิทยานิพนธ์สังคมศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาเอก การวิเคราะห์ทางสังคมบัณฑิตวิทยาลัยสถาบันพัฒนาบริหารศาสตร

อุษา เพ็ชรยิ้ม .(2542).ผลกระทบของวิกฤตการณ์เศรษฐกิจคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม ศึกษากรณีเขตนิคมอุตสาหกรรมบางปะอินจังหวัดพระนครศรีอยุธยาวิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิตสาขาบริหารทั่วไปบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกริก

มาลี บุญศิริพันธ์ .(2549).ทฤษฎีระบบเปิดการบริหารองค์กรเป็นระบบและเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคมการบริหาร

รถไฟฟ้าสายสีส้ม www.redlist.co.th/blog/รถไฟฟ้าสายสีส้ม เว็บไซต์ Realist

การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.) www.mrta.co.th เว็บไซต์

ฉัตรชัย พงศ์ประยูร.(2527).และวรรณรินทร์.(2543)แนวความคิดทางภูมิศาสตร์ กรุงเทพมหานคร,ไทยวัฒนาพานิช

